

Sygn. akt III U 1410/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Oleszek

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy G. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania G. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 6 listopada 2013 r. **nr** (...)

z m i e n i a zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. do rozpoznania wniosku wnioskodawczyni G. P. o emeryturę z dnia 17 września 2013 r.

Sygn. akt III U 1410/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 10 stycznia 2013 r.

Decyzją z dnia 6 listopada 2013 r. znak: ENMS/0350046740/o Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawczyni G. P. wszczęcia postępowania w sprawie przyznania emerytury.

Jako podstawę prawną powołano przepisy art. 116 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.).

Natomiast w uzasadnieniu wskazano, iż wniosek z dnia 23 października 2013 r. jest kolejnym żądaniem wnioskodawczyni o emeryturę, jednak bez nowych wniosków dowodowych. Aktualne więc pozostaje rozstrzygnięcie Sądu, który prawomocnym wyrokiem oddalił odwołanie wnioskodawczyni.

Wnioskodawczyni G. P. w dniu 19 listopada 2013 r. złożyła odwołanie od tej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez merytoryczne rozpoznanie wniosku o emeryturę.

W uzasadnieniu podała, że o ustalenie prawa do emerytury we wcześniejszym wieku ubiega się od kilku lat.

Organ rentowy jednak konsekwentnie odmawia jej uwzględnienia okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych. Na poparcie swojego wniosku ponownie odwołała się do zeznań świadków oraz Układu Zbiorowego Pracy z dnia 14 sierpnia 1995 r. obowiązującego w Zakładach (...) w P..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

W pierwszej kolejności wskazano, że kwestia prawa do emerytury wnioskodawczynie w obniżonym wieku emerytalnym ze względu na pracę w warunkach szczególnych była już przedmiotem sporu sądowego. Sąd Okręgowy w Przemyślu wyrokiem z dnia 24 listopada 2009 r. sygn. akt III U 1295/09 oddalił odwołanie wnioskodawczynie od odmownej decyzji organu rentowego, a Sąd Apelacyjny w Rzeszowie oddalił apelację.

W związku z nowym wnioskiem z dnia 10 lipca 2013 r. organ rentowy decyzją z dnia 17 lipca 2013 r. ponownie odmówił wnioskodawczynie prawa do emerytury. Odwołanie wnioskodawczynie od tej decyzji Sąd Okręgowy w Przemyślu odrzucił prawomocnym postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2013 r. sygn. akt 1123/13.

Zaskarżoną decyzją odmówiono zaś ponownego wszczęcia postępowania z braku nowych dowodów w trybie art. 114 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Organ rentowy przyjął, że nie stanowią nowego dowodu w sprawie okoliczności wskazane w odwołaniu, a zwłaszcza zeznania świadków.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie G. P., urodzony dnia (...), po raz pierwszy w dniu 3 września 2009 r. złożyła wniosek o emeryturę. Do wniosku dołączyła m.in. świadectwo pracy z dnia 25 sierpnia 2009 r. wystawione przez (...) Sp. z o.o.

w P. na potwierdzenie, że była zatrudniona w tym zakładzie od dnia 12 września

1974 r. do 19 września 2009 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach: pomocnik dziewiarza, laborant, krawiec-szwacz, st. referent ekonomiczny ds. zatrudnienia i płac, samodzielny ekonomista ds. zatrudnienia i płac, st. referent ds. płac, st. referent w dziale księgowości, st. referent w oddziale powlekarni, st. referent w magazynach. Ponadto przedstawiła Zaświadczenie o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach z dnia 25 sierpnia 2009 r. wystawione przez (...) Sp. z o.o. w P., z którego wynika, że

w okresie zatrudnienia od 12 września 1974 r. do 21 sierpnia 1979 r. i od 1 marca 1984 r. do 31 grudnia 2008 r. wykonywała ona prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach: od 12 września 1974 r. do 31 października 1974 r. –

w przemyśle lekkim – prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych na stanowisku pomocnik dziewiarza, od 1 listopada 1974 r. do 21 sierpnia 1979 r. w chemii – prace na instalacjach doświadczalnych w przemyśle chemicznym – stanowiska bezpośredniej obsługi i nadzoru urządzeń i instalacji doświadczalnych w skali wielkolaboratoryjnej, ćwierć

i półtechnicznej, w produkcji doświadczalnej oraz w pracach aplikacyjnych

i wdrożeniowych w procesach technologicznych przemysłu chemicznego na stanowisku laborant, a ponadto wskazano, że wykonywała ona prace różne – prace szczególnie obciążające narząd wzroku i wymagające precyzyjnego widzenia w kartografii, montażu mikroelementów wymagającego posługiwania się przyrządami optycznymi oraz przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych: od 1 marca 1984 r. do 31 marca 1985 r. na stanowisku samodzielny st. referent ekonomiczny ds. zatrudnienia i płac, od 1 kwietnia 1985 r. do 15 czerwca 1999 r. na stanowiskach samodzielny ekonomista ds. zatrudnienia i płac, od 16 czerwca 1999 r. do

8 lutego 2004 r. na stanowiskach st. referent ds. płac, od 9 lutego 2004 r. do 28 lutego 2007 r. na stanowisku st. referent w dziale księgowości, od 1 marca 2007 r. do 30 listopada 2007 r. na stanowisku starszy referent w oddziale powlekarni, od 1 grudnia 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. na stanowisku starszy referent w magazynach.

Organ rentowy decyzją z dnia 21 września 2009 r. znak: (...) odmówił wnioskodawczyni prawa do emerytury. Przyjął, że legitymuje się ona ogólnym stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 24 lata, 3 miesiące i 21 dni, w tym okresem pracy w szczególnych warunkach jedynie w wymiarze 4 lata, 11 miesięcy i 10 dni.

Sąd Okręgowy w Przemyślu prawomocnym wyrokiem z dnia 24 listopada 2009 r. sygn. akt III U 1295/09 oddalił odwołanie wnioskodawczyni. W ocenie Sądu fakt, że pracodawca wystawił wnioskodawczyni zaświadczenie o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach nie przesądza o uwzględnieniu charakteru tego zatrudnienia. Sądu przyjął, że wadliwa praktyka polegająca na wydawaniu świadectw pracy, czy zaświadczeń w warunkach szczególnych dla pracowników umysłowych czy administracyjnych, którzy wykonywali czynności zawodowe posługując się komputerem, nie może mieć wpływu na właściwą ocenę prawną spornej kwestii. Świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach jak i zaświadczenie

o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach nie są dokumentami urzędowymi

w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowe zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej, co podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie o sygn. III UK 31/04 (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 24.09.2008 r., sygn. III AUa 795/08).

Sąd też dokonując samodzielnej oceny Sąd przyjął, że praca wnioskodawczyni w dziale księgowości na stanowiskach: samodzielny st. referent ekonomiczny ds. zatrudnienia i płac oraz samodzielny ekonomista ds. zatrudnienia i płac w zakresie korzystania przez nią

z komputera nie stanowiła „pracy szczególnie obciążającej wzrok i wymagającej precyzyjnego widzenia – przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych”. Brak podstaw do zakwalifikowania tego zatrudnienia jako prac różnych – prac szczególnie obciążających narząd wzroku i wymagających precyzyjnego widzenia w kartografii, montażu mikroelementów wymagającego posługiwania się przyrządami optycznymi oraz przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych - Wykaz A, Dział XIV, poz. 5, pkt 5 Załącznika nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. oraz Wykaz A, Dział XIV, poz. 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Następnie Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 4 lutego 2010 r. sygn. akt III AUa 11/10 oddalił apelację wnioskodawczyni, podzielając w pełni ustalenia faktyczne oraz ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy. Sąd Apelacyjny podkreślił, że zakres zadań na stanowiskach zajmowanych przez wnioskodawczynię wskazuje, iż nie pracowała ona przez 8 godzin przy monitorze ekranowym, bowiem część jej zadań nie wymagała użycia komputera. Nie kwestionując faktu pracy wnioskodawczyni przy komputerze sądy obu instancji przyjęły, że praca przy użyciu komputera nie obejmowała pełnego wymiaru czasu pracy wnioskodawczyni. To zaś wyklucza możliwość uwzględnienia okresu tego zatrudnienia jako pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze w warunkach szczególnych.

Dowód: 1) akta organu rentowego:

- wniosek o emeryturę z dnia 3.09.2009 r.,

- świadectwo pracy i zaświadczenie o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach z dnia 25.08.2009 r. wystawione przez (...) Sp. z o.o. w P.,

- decyzja odmowna ZUS O/R. z dnia 21.09.2009 r.

2) akta tut Sądu o sygn. III U 1295/09:

- wyrok Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 24.11.2009 r. sygn. akt III U 1295/09

- wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 4.02.2010 r. sygn. akt III AUa 11/10.

W dniu 10 lipca 2013 r. wnioskodawczyni G. P. złożyła nowy wniosek o emeryturę, odwołując się m.in. do poprzednio dołączonej dokumentacji z okresu zatrudnienia w (...) w P. oraz wnosząc o doliczenie do stażu ubezpieczeniowego okresu pracy na gospodarstwie rolnym rodziców.

Decyzją z dnia 17 lipca 2013 r. ZUS O/R. odmówił wnioskodawczyni prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazano, że do pracy w szczególnych warunkach nie uznano okresu pracy w (...) w P. od 1 sierpnia 1983 r. do 31 grudnia 1998 r. (15 lat 4 miesiące i 16 dni), gdyż w tym czasie wnioskodawczyni wykonywała prace administracyjno-biurowe.

Na skutek odwołania wnioskodawczyni Sąd Okręgowy w Przemyślu postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2013 r. sygn. akt III U 1123/13 odrzucił to odwołanie. Sąd zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. przyjął, że w sprawie z uwagi na tożsamość stron oraz przedmiotu postępowania, zachodzi stan rzeczy osądzonej. Ponadto Sąd wskazał, że wnioskodawczyni nie przedłożyła nowego dowodu w sprawie, który mógłby stanowić podstawę do ponownej oceny zgłoszonego przez nią żądania ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Dowód: 1) akta organu rentowego:

- wniosek o emeryturę z dnia 10.07.2013 r.,

- decyzje ZUS O/R. z dnia 17.07.2013 r.,

2) akta tut. Sądu sygn. akt III U 1123/13:

- postanowienie Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 30.08.2013 r.

Wnioskodawczyni G. P. w dniu 17 września 2013 r. ponowiła wniosek o emeryturę w obniżonym wieku, odwołując się m.in. do zeznań świadków na potwierdzenie charakteru swojej pracy przy obsłudze komputerów. Pismem z dnia 3 października 2013 r. organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni nie przedstawiła nowych dowodów, ani nie ujawniła okoliczności, które uzasadniałyby ponowne rozpoznanie wniosku o emeryturę.

W dniu 23 października 2013 r. wnioskodawczyni zażądała wydania decyzji w przedmiocie złożonego przez nią wniosku o emeryturę. Decyzją z dnia 6 listopada 2013 r. ZUS O/R., po rozpatrzeniu tego wniosku, odmówił wszczęcia postępowania.

Dowód: 1) akta organu rentowego:

- wnioski wnioskodawczyni z dnia 17.09.2013 r., 23.10.2013 r.

- pismo organu rentowego z dnia 3.10.2013 r.,

- decyzja z dnia 6.11.2013 r.

Równocześnie Sąd ustalił, że wnioskodawczyni występując z wnioskiem emerytalnym w dniu 17 września 2013 r. odwołała się do zeznań świadków: J. B., E. O. i K. O., którzy pracowali z nią w (...) w P..

Spośród tych osób w poprzednim postępowaniu sądowym (sygn. akt III U 1295/09) zeznania składał świadek J. B..

Dodatkowo Sąd ustalił, że w dziale księgowości (...) w P. pierwsze komputery z monitorami ekranowymi pojawiły się w 1985 r. Nie zachowała się jednak dokumentacja dotycząca programów informatycznych, z których wówczas korzystano. Ponadto w dniu 14 sierpnia 1995 r. zarejestrowany został Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy Zakładów (...) w P.. W zał. nr 2 zawarto Wykaz stanowisk zaliczonych do prac wykonywanych w szczególnych warunkach. W pkt VIII Inne służby wymieniono obsługę monitorów ekranowych (ppkt 1). Dokument ten wnioskodawczyni uzyskała już po zakończeniu poprzednich postępowań sądowych.

Dowód: 1) akta organu rentowego:

- wniosek o emeryturę z dnia 17.09.2013 r.,
- pismo (...) SA w L. z dnia 16.12.2013 r. k. 14-19,
- Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy k. 2328.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego i aktach spraw sądowych wnioskodawczyni, jakie toczyły się przed tutejszym Sądem. Ponadto Sąd uwzględnił informacje przekazane przez następcę prawnego ówczesnego pracodawcy wnioskodawczyni oraz Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie Sąd wyjaśnia, że przedmiotem niniejszego postępowania jest odwołanie od decyzji organu rentowego, którą odmówiono merytorycznego rozpoznania wniosku o emeryturę. W związku z tym Sąd uznał, że nietrafny jest zarzut organu rentowego co do stanu rzeczy osądzonej. Niewątpliwie taka sytuacja miała miejsce w sprawie tut. Sądu sygn. akt III 1123/13. Wówczas przedmiotem postępowania było odwołanie wnioskodawczyni od kolejnej odmownej decyzji emerytalnej i przy braku nowych dowodów oraz nie ujawnienia okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji.

Natomiast w aktualnym stanie faktycznym sprawy Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawczyni G. P. zasługuje na uwzględnienie o tyle, że konieczne okazało się zobowiązanie organu rentowego do merytorycznego rozpoznania jej wniosku o emeryturę z dnia 17 września 2013 r.

Kolejny wniosek o emeryturę jest możliwy i dopuszczalny jedynie przy zaistnieniu warunków określonych w art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Postanowiono w nim, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedstawione nowe dowody lub ujawnione okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Gdy przedstawiono nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności, organ rentowy jest władny wydać we własnym zakresie decyzję ustalającą prawo do świadczenia albo odmówić świadczenia. Przy czym przedłożenie nowych dowodów obejmuje zarówno przypadki ujawnienia dowodów istniejących przed wydaniem decyzji, jak i dowodów uzyskanych po wydaniu decyzji pod warunkiem, że wynikają z nich fakty uwzględnione w decyzji.

Sąd przyjął, że w rozpoznawanej sprawie w ramach badania prawidłowości decyzji z dnia 6 listopada 2013 r. takimi nowymi dowodami są informacje dotyczące wprowadzenia w 1985 r. pierwszych komputerów z monitorami ekranowymi do działu księgowości, gdzie pracowała wnioskodawczyni. Ponadto za nowy dowód należy uznać Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy (...) w P. z 14 sierpnia 1995 r.

W rezultacie dla prawidłowego rozstrzygnięcia wniosku emerytalnego wnioskodawczyni konieczna jest w pierwszej kolejności ocena przez organ rentowy tych nowych dowodów i ich wpływu na ewentualne prawo do emerytury w obniżonym wieku.

Z tych względów na mocy powołanego przepisu art. 114 ust. 1 i w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. należało zmienić zaskarżoną decyzję, co orzeczono w sentencji wyroku.